

ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРСЬКИХ КАДРІВ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ КАНАДИ

Аналіз зарубіжного досвіду організації та реформування збройних сил в інших країнах, де системи військової освіти є невід'ємною частиною, виявляє конкретний національний аспект такої діяльності в кожній країні. Тим часом, існує кілька загальних методологічних підходів, що використовуються у військово-педагогічній практиці в різних країнах світу, і які можна практично розглянути та застосувати.

У статті розглядається досвід підготовки офіцерів для збройних сил Канади. У статті подано інформацію про існуючу мережу військових навчальних закладів для підготовки офіцерів тактичного, оперативного та стратегічного рівнів військового командування. Визначено терміни підготовки офіцерів на тактичному, оперативному та стратегічному рівнях. Проведено аналіз змісту підготовки офіцерів для різних збройних сил та різних рівнів військового управління.

Ми використовували систему загальнонаукових методів теоретичного та емпіричного дослідження, зокрема, теоретико-методологічний аналіз проблеми та відповідні наукові ресурси, систематизацію та узагальнення наукової інформації, що стосується сутності та змісту поставлених цілей, моніторинг існуючої системи підготовки військових спеціалістів у збройних силах Канади, наукове узагальнення, загальнонаукові методи логічного та порівняльного аналізу, системний підхід, експертна перевірка, аналіз та інтерпретація отриманих теоретичних та емпіричних даних.

Аналіз концепції, структури, цілей, змісту та технологій підготовки офіцерів у збройних силах Канади показує, що система військової освіти відображає сучасний етап розвитку збройних сил, а також національну культурну специфіку країни. Навчання та підготовка офіцерів здійснюється на основі національних культурних та військових традицій з урахуванням менталітету жителів Канади. Основним напрямом підготовки офіцерів є їх фундаментальна військова та професійна підготовка як у військовій так і в цивільній галузях.

Зміст підготовки офіцерів базується на двох рівнях військової освіти. Кожен рівень військової освіти закінчується певним рівнем кваліфікації. Можна виділити загальні тенденції розвитку канадської військової школи: поліпшення якості відбору претендентів, індивідуалізація підготовки курсантів та слухачів, стабілізація їх кількості на сучасному рівні; подальша інформатизація навчального процесу, впровадження мультимедійних засобів навчання.

Ключові слова: система військової освіти в Канаді, підготовка офіцерів, зміст навчання.

Постановка проблеми. Розробка і впровадження сучасних інноваційних педагогічних технологій у військовій освіті за стандартами країн членів НАТО дає можливість здійснити системний, комплексний підхід до оптимізації організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти (ВВНЗ та ВНП ЗВО) Збройних Сил (ЗС) України. Концептуальні засади розвитку вітчизняної системи військової освіти (СВО) мають, перш за все, оптимально враховувати функції, завдання, модель та організаційну структуру ЗС України, базуватися на сучасній законодавчій базі, а освітній процес – на єдності навчання та виховання, з іншого боку, враховувати досвід розвитку системи підготовки фахівців у країнах-членах НАТО. Творче використання міжнародного досвіду підготовки військових фахівців за кордоном набуває особливої актуальності в умовах подальшого реформування ЗС України.

У статті наведено аналіз досвіду підготовки офіцерів у ЗС Канади, що виконаний під час проведення досліджень у рамках науково-дослідних робіт «Теоретико-методологічне обґрунтування професіографічного профілю професійної підготовки офіцера ЗСУ – командира військового підрозділу тактичного рівня за стандартами країн НАТО та країн партнерів» (шифр – «Професіограма») та «Обґрунтування кваліфікаційних вимог до

підготовки військових фахівців у галузі знань “Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону” відповідно до стандартів країн-членів НАТО» (шифр – «Галузь»).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Висвітленню досвіду підготовки військових фахівців (ВФ) для збройних сил інших країн присвячено низку досліджень і публікацій вітчизняних та зарубіжних авторів. Це пов'язано з тим, що підготовка військових фахівців у цих країнах відображає найхарактерніші риси сучасного підходу до створення освітніх структур та їх функціонування. Так, у роботах [1, 2] розглянуто особливості підготовки ВФ у військових навчальних закладах США. Наведено варіанти організації підготовки офіцерів у ВВНЗ. Проведено аналіз комплексу факторів організації та забезпечення навчально-виховного процесу у ВВНЗ. Означені варіанти організації підготовки офіцерів на первинні посади та основні «траєкторії» їх навчання.

У роботах [3-7] проаналізовано досвід підготовки військових фахівців для збройних сил провідних європейських країн-членів НАТО (Великої Британії, Франції, Німеччини). Проведено аналіз змісту підготовки офіцерських кадрів для різних видів збройних сил. Наведено відомості щодо існуючої мережі військових навчальних закладів для підготовки офіцерів тактичної та оперативної-тактичної ланок військового управління. Доведено, що попри стандартизацію різних сфер воєнної діяльності країн НАТО, провідні країни альянсу зберегли основні унікальні національні особливості власних систем військової освіти.

У дослідженнях [8-11] розглянуто процес трансформації СВО від «радянської» системи до сучасних моделей підготовки ВФ, прийнятих у країнах-членах НАТО (принципи, цілі, завдання підготовки, етапи, зміст, форми, терміни та технології навчання тощо) у військових навчальних закладах країн «нових» членів НАТО (Болгарії, Польщі, країн Балтії).

Слід зазначити, що незважаючи на різноманітність публікацій щодо СВО в інших країнах, у першу чергу, провідних країн-членів НАТО, дослідженню сучасного стану СВО у ЗС Канади приділено надзвичайно невелику увагу. Разом з тим, з урахуванням того, що ЗС Канади останнім часом надають широку допомогу щодо подальшого реформування СВО в Україні, цікавим є питання організації підготовки офіцерських кадрів саме у цієї країні.

Мета статті. Проведення аналізу сучасного стану системи підготовки офіцерських кадрів для ЗС Канади для врахування цього досвіду під час проведення подальшої реформи національної СВО.

Виклад основного матеріалу. Підготовка офіцерів тактичної ланки військового управління для ЗС Канади проводиться у двох військових коледжах, а саме: у Королівському військовому коледжі Сен-Жан (КВК Сен-Жан), що розташований у м. Сен-Жан-сюр-Рішельє, провінція Квебек, та Королівському військовому коледжі (КВК), що розташований у м. Кінгстоні, провінція Онтаріо. Зазначені військові коледжі мають статус канадського військового університету та здійснюють підготовку майбутніх офіцерів для усіх видів збройних сил Канади (армії, військово-повітряних сил, військово-морських сил) [12]. Навчальні програми коледжів узгоджені між собою, що забезпечує певну ротацию кадетів під час навчання (після завершення навчання на першому або другому курсах). Практично КВК Сен-Жан є відокремленим структурним підрозділом КВК і забезпечує разом з базовою військовою підготовкою необхідну додаткову мовну підготовку кадетів.

У Канаді функціонують дві державні мови: англійська та французька. Тому, офіцери повинні вільно володіти обома мовами. КВК Сен-Жан, у разі необхідності, проводить підготовку кадетів для ефективного спілкування англійською та французькою мовами за допомогою позакласної освіти та мовної інтеграції у повсякденному житті протягом підготовчого курсу та першого курсу навчання (рис.1). Розташований у франкомовному середовищі КВК Сен-Жан є прекрасним місцем для англійськомовних кадетів, які бажають удосконалити свої знання французької мови для того, щоб відповідати вимогам двомовності ЗС Канади.

Кадети, які вступили до військових коледжів, починають навчання з проходження 1-ї частини базового курсу військової підготовки, що проводиться у Канадській школі лідерства та вербування (м. Сен-Жан-сюр-Рішельє, провінція Квебек) [13].

Навчальний план передбачає два модулі. Перший модуль триває п'ять тижнів, а другий - сім тижнів. Навчальна програма базового курсу включає питання здобуття тими, хто навчається, початкової військової підготовки щодо основ загальних військових знань, принципів керівництва військовими підрозділами, військових статутів та традицій, що існують у збройних силах Канади, правил поведження зі зброєю та надання першої медичної допомоги, а також удосконалення їх фізичної підготовки і витривалості. У цей період кадети мають можливість здобути певні практичні військові навички під час проведення навчальних польових занять та тренувань, що включають питання захисту військ від РХБЗ, основ ведення бою, орієнтування на місцевості, а також управління військовим підрозділом. Підготовка кадетів на цьому етапі завершується заліком, що включає подолання відповідної смуги перешкод.

Базовий курс військової підготовки (2-а частина) продовжується протягом першого року навчання безпосередньо у військових коледжах (КВК або КВК Сен-Жан).

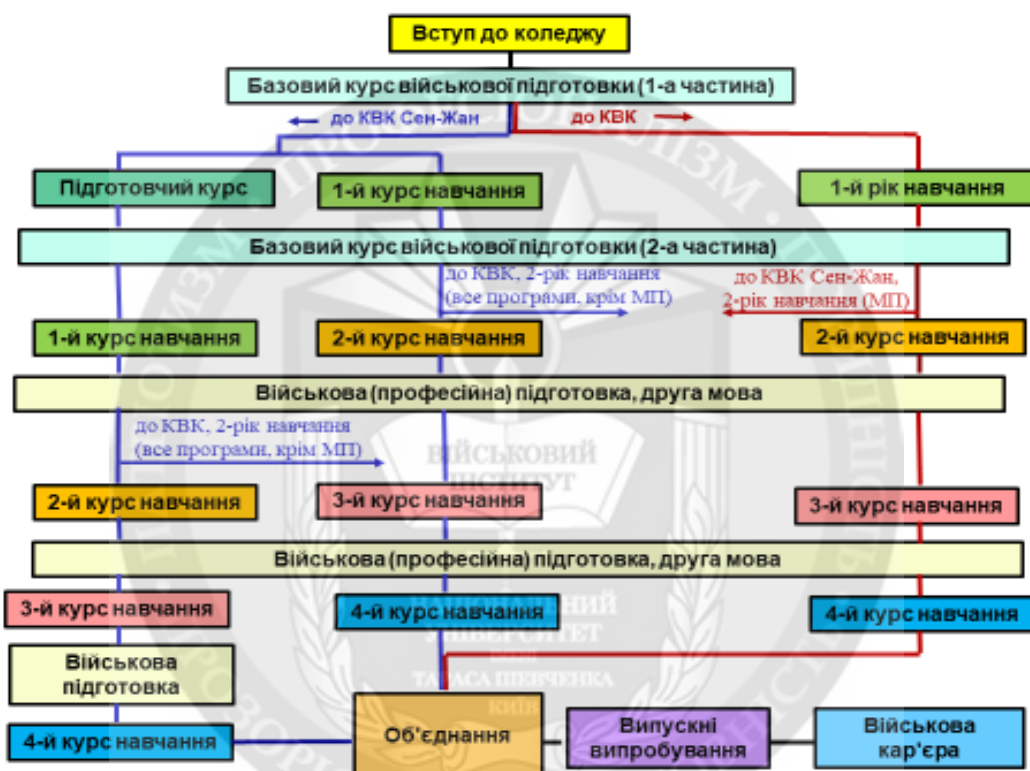

Рисунок 1 – Можливі траєкторії навчання у канадських військових коледжах

Загальний термін підготовки передбачає навчання на 4-х курсах. Розподіл кадетів між коледжами залежить від рівнів їх освітньої та фізичної підготовки, знання державних мов, а також майбутнього військового фаху.

Навчальні програми, що реалізуються в коледжах, забезпечують здобуття тими, хто навчається, кваліфікаційного рівня бакалавра в певній галузі знань, а загальна частина навчального плану отримання ними первинного офіцерського звання. Девіз коледжів - істина, обов'язок, відвага. Саме на цих принципах у кадетів виховуються самодисципліна, особиста мотивація, взаємоповага до товаришів та інші якості справжнього військового лідера [14, 15].

Навчальний план коледжів включає чотири складових: військову; фізичну; двомовну та освітню. У коледжах їх називають «стовпами», на яких базується підготовка майбутнього офіцера. Основна мета *військового стовпа* - виявлення, розвиток та закріплення моральних якостей та етичних цінностей, які мають важливе значення для офіцера. Ці якості та цінності включають: чесність, вірність, честь та мужність. Підготовка спрямовується на забезпечення перетворення підлітка до дорослої особи – офіцера під час навчання його у військовому коледжі протягом 4-х років. При цьому за роками навчання акцентується увага на наступному:

1-й курс – особистий розвиток, перетворення, робота в команді; 2-й курс – особистий розвиток, робота в команді, підготовка до лідерства; 3-й курс – особистий розвиток, лідерство; 4-й курс – особистий розвиток, лідерство, підготовка до виконання службових обов'язків за посадою.

При цьому визначено шість основних напрямків формування військових компетенцій майбутнього офіцера, які можуть розглядатися як окремі навчальні курси: загальні військові знання; особисті якості; робота в команді; лідерство; комунікації; стройова підготовка.

Курс «Загальні військові знання» передбачає вивчення питань щодо загальних правил, які прийняті у канадських ЗС, наприклад, таких як: військові традиції у ЗС; єдиноначальність; посадові обов'язки та відповідальність військовослужбовців; заборона вживання наркотиків, алкоголю та сексуальних домагань між військовослужбовцями тощо. Цей курс охоплює також питання, що стосуються навчання у військовому коледжі, таких як історія, організація та керівництво коледжу, структура кадетського крила тощо. Вивчається протягом засвоєння базового курсу військової підготовки.

Офіцери канадських ЗС повинні постійно демонструвати зразкову поведінку та дисциплінованість. Така поведінка впливає з добре розвинених рис особистості, таких як чесність, відданість, самоповага, повага до інших, відповідальність та мужність. Ці риси особистості формуються, вдосконалюються та оцінюються під час опанування навчального курсу «Особистий розвиток» протягом всього періоду навчання.

Робота в команді та співпраця - важливі елементи успішної військової кар'єри офіцера. Навчальний курс «Робота в команді» формує практичні навички кадетів для створення ефективної команди (військового підрозділу) та сприяє формуванню нормальних службових стосунків. Ці навички розвивають також необхідну особисту впевненість і довіру до колег.

Основним завданням офіцера є керівництво підлеглим особовим складом. Курс «Лідерство» надає практичні можливості для формування, розвитку та застосування лідерських якостей кадетів у різноманітніших сценаріях. Всі завдання для прояву рис лідера, включаючи призначення кадетів на командні посади у навчальних підрозділах, капітанами спортивних команд, організаторів проектів та відповідних заходів тощо використовуються для формування лідерських якостей і оцінки їх розвитку та ефективності. Мінімальна вимога для успішного завершення курсу – задовільне виконання посадових обов'язків командира кадетського підрозділу протягом одного семестру на третьому чи четвертому курсах.

Курс «Комунікації» спрямований на розвиток основних навичок кадетів щодо письмового та усного спілкування. Ці навички є наріжним каменем забезпечення лідерства і необхідні на всіх етапах подальшої кар'єри офіцера у канадських ЗС.

Курс стройової підготовки є одним з найважливіших розділів навчання і виховання кадета. Ця підготовка дисциплінує майбутнього офіцера, загартовує його фізично, виробляє гарну поставу, формує спритність, моторність, витривалість, уміння правильно і швидко виконувати команди командирів. Навички, набуті на заняттях із стройової підготовки, вдосконалюються на заняттях з вогневої, фізичної підготовки й у повсякденній службі.

Таким чином, військова складова, у першу чергу, розвиває особисті навички, що необхідні офіцеру для досягнення успіху в його майбутньої військової кар'єрі у сьогоdnішньому складному і швидко мінливому світі. Опановуючи цю складову навчального плану, кадет отримує основні навички ефективного керівника щодо управління підлеглим особовим складом та відповідними ресурсами. Поряд з цим, складова призначена для підготовки майбутнього офіцера до прийняття важких рішень у стресових ситуаціях завдяки розумінню основних факторів, що впливають на їх прийняття.

Характер та особливості військового управління і проведення сучасних військових операцій вимагають від офіцера глибокого розуміння поведінки людини, тому вивчення питань з військової психології та лідерства є обов'язковою частиною навчальної програми. Особливий акцент при цьому робиться на особисту добросовісність, етичну поведінку та професійну відповідальність. Військова складова опанується кадетами протягом всього навчального року та всього періоду навчання.

Велика увага протягом навчання приділяється удосконаленню фізичної підготовки тих, хто навчається, із застосуванням базових принципів фітнесу та здорового способу життя. Прагнення кожного кадета досягти більш високого рівня фізичної підготовленості покращує якість його життя, дає змогу більш ефективно вивчати військову справу та надихає інших. Кадети зобов'язані брати участь у програмі фізичного виховання, покликаної досягти і підтримувати високий рівень фізичної підготовленості, а також засвоїти основи різноманітніших командних та індивідуальних видів спорту. Ця програма є невід'ємною частиною навчального плану, що реалізується у коледжах.

Передбачається, що випускники повинні відповідати вимогам так званого «стандарту фітнесу ЗС Канади» щодо витривалості, спритності та сили. З метою визначення зазначеної відповідності кадети протягом навчання періодично проходять перевірку. Для того, щоб допомогти їм у дотриманні вимог цього стандарту в коледжах працює команда професійних фізіологів та спортивних тренерів, які пропонують певні інтерактивні програми та стимулюючі заняття спортом з метою розвитку фізичного потенціалу кожного кадета. Теоретичні та практичні заняття, різноманітні види спорту, а також періодичне оцінювання, лікувальна фізична підготовка та персоналізовані тренування - це невід'ємні частини програми фізичного виховання та легкої атлетики.

Програма фізичного виховання призначена для підвищення рівня фізичної підготовленості. Під час навчання кадети повинні щотижня відвідувати двогодинні заняття з фізичної підготовки протягом всього навчального року. Навчальна програма включає чотири курси фізичного виховання. Два перших курси передбачають застосування відповідних методик з підвищення рівня фізичної підготовки. При цьому на першому курсі акцентується увага на основах серцево-судинних та м'язових тренувань, а також на методах профілактичної розминки. Другий курс спрямований на формування таких фізичних якостей, як гнучкість, спритність, сила та витривалість. Протягом наступних курсів ці якості кадети розвивають під час навчальних занять з фізичної підготовки та занять різноманітними видами спорту.

Двомовність відображає культурну спадщину Канади. Очікується, що представники цієї спадщини - офіцери вільно володіють обома офіційними мовами Канади. Перш ніж потрапити до коледжів кадети проходять відповідний онлайн-тест, який вимірює їхнє знання другої офіційної мови. У разі необхідності, вони повинні пройти, як мінімум, два мовні курси, щоб відповідати встановленим вимогам, які прийняті у збройних силах щодо двомовності (рівень ВВВ, визнаного Канадською школою публічної служби). Під час проведення навчальних занять з вдосконалення другої мови кадети поділяються на групи за рівнем володіння мовою. При цьому, заняття спрямовуються на підвищення рівня навичок з розуміння, читання, письма, а також мовленнєвих навичок. Для того, щоб сприяти ефективному вивченню другої мови, застосовуються індивідуальне наставництво та невеликі аудиторії із засобами, що використовують сучасні технології навчання.

Для кадетів, які ще не досягли необхідного рівня двомовності після завершення навчання на другому курсі, під час канікулярної відпустки передбачений додатковий інтенсивний курс «занурення» на п'ять або десять тижнів. Заняття проводяться у невеликих групах по п'ять-шість годин на день в коледжі (м. Сен-Жан) або в Канадській школі лідерства та вербування м. Сен-Жан.

Зазначимо, що всі навчальні курси в коледжах пропонуються як англійською, так і французькою мовами. Кадети, які успішно склали іспити з мовної підготовки, мають право відвідувати навчальні заняття, що проводяться на будь-якій державній мові, та виконувати всі завдання на їхній «першій» офіційній мові.

Освітня складова навчального плану забезпечує здобуття випускником коледжу ступеню бакалавра у певної галузі знань (мистецтва, науки, техніки – у КВК або міжнародних відносин – у КВК Сен-Жан). Першочерговим завданням цієї складової є розвиток професійних компетентностей майбутніх офіцерів в освітніх галузях, які можна застосувати як до військової справи та й для повсякденного життя у суспільстві в цілому. Слід зазначити, що кадети мають можливість досить вільного вибору навчальних дисциплін з декількох

академічних програм, що формують відповідні освітні модулі. Тут наведемо для прикладу перелік деяких навчальних дисциплін, з яких формуються зазначені модулі: англійська мова, французька мова, історія, політологія, економіка, фізика, хімія, математика, комп'ютерні науки, інформаційні технології, науки про космос, аеронавтика, хімічне матеріалознавство, будівельна інженерія, комп'ютерна інженерія, інженерна графіка, електротехніка, машинобудування, військові науки, військова психологія і лідерство, ділове адміністрування, основи міжнародних відносин, канадська політика та суспільство тощо.

Таким чином навчальні програми у військових коледжах ЗС Канади спрямовані на підготовку майбутніх офіцерів до виконання посадових обов'язків, які їх чекають під час проходження військової служби у збройних силах як у межах країни так й закордоном на міжнародному рівні, та забезпечують можливість працювати в найрізноманітніших культурних умовах.

Протягом проходження військової служби передбачається постійне підвищення кваліфікації офіцерів перед призначенням на нові посади, які, як правило, проходять у відповідних видових навчальних центрах (військових базах) та в Коледжі збройних сил Канади (КЗСК) [16].

КЗСК (м. Торонто, штат Онтаріо) пропонує декілька навчальних програм для офіцерів оперативної та стратегічної ланок військового управління [17].

Програма об'єднаних штабних операцій - це програма для капітанів (капітан-лейтенантів), майорів (капітанів 3-го рангу), які вперше призначаються на певні посади в штабах оперативного або стратегічного рівня. Мета програми - надати їй учасникам знання та навички, необхідні для виконання посадових обов'язків молодших офіцерів у відповідному штабі. Навчання здійснюється протягом 2-х тижнів, двічі на рік, чисельність слухачів у потоці складає до 60 осіб.

Спільна командно-штабна програма – це програма для старших офіцерів, які плануються для призначення на відповідні командні та штабні посади оперативного рівня, що передбачають планування та проведення операцій як на національному так й багатонаціональному рівнях. Навчання здійснюється протягом одного навчального року (початок занять – серпень, кінець – червень наступного календарного року). Навчальний план розрахований на 700 аудиторних навчальних годин та 900 навчальних годин самостійної підготовки. Чисельність слухачів складає до 30 осіб.

Особлива увага під час навчання зосереджується на наступних питаннях:

1. *Командування та лідерство.* Завдання – виробити у кожного учасника програми необхідний рівень розуміння концептуальних основ командування та лідерства, необхідних для ефективної діяльності під час планування і проведення операцій.

2. *Навички комунікації.* Мета – розвиток здатності тих, хто навчається, ефективно спілкуватися з певними типами аудиторій слухачів (як військовими так й цивільними).

3. *Планування військових операцій.* Мета – розвиток у офіцерів компетентності планувати спільні операції на оперативному рівні за всім спектром можливих конфліктів.

4. *Компонентні можливості.* Завдання – формування навичок планування операцій, виходячи з наявності відповідних можливостей при проведенні різних видів військових операцій.

5. *Національна безпека та оборона.* Мета – розвиток здатності офіцерів проводити аналіз проблем національної безпеки, зовнішньої політики та оборони, а також внутрішніх та зовнішніх факторів, що впливають на них.

Навчальний план передбачає сім обов'язкових для всіх слухачів навчальних модулів (основна навчальна програма) та три модулі за вибором тих, хто навчається (додаткові навчальні курси). Навчальна програма може опановуватися дистанційно.

Програма з національної безпеки – це програма для старших офіцерів (полковників, капітанів 1-го рангу та вищих офіцерів), які плануються для призначення на відповідні командні та штабні посади стратегічного рівня. Слухачі навчаються разом з державними службовцями високого рівня, які працюють у галузі національної безпеки та оборони.

Навчання здійснюється протягом одного навчального року (10 місяців). Навчальний план розрахований на 560-620 аудиторних навчальних годин та біля 800 навчальних годин самостійної підготовки. Чисельність слухачів складає до 20 осіб.

Особлива увага під час навчання зосереджується на наступних питаннях:

1. *Інституційне лідерство, стратегічне командування та стратегічне управління ресурсами.* Мета – подальший розвиток здатності тих, хто навчається, оцінювати та застосовувати принципи лідерства, командування та управління на стратегічному рівні у провідних інститутах оборони та національної безпеки, а також оцінювати інституційну політику та певні обмеження при прийнятті відповідних рішень для забезпечення національної безпеки країни.

2. *Уряд Канади та розвиток політики національної безпеки.* Завдання – розвиток компетентностей щодо формування та впровадження політики національної безпеки та забезпечення взаємозв'язку державних установ на регіональному та глобальному рівнях з міжнародними організаціями та іншими неурядовими учасниками. Використовуючи порівняння з іншими країнами, слухачі зосереджується на: основних етапах при підготовці та прийнятті рішень урядом Канади; розробці політики національної безпеки; внутрішніх та зовнішніх чинниках, які впливають на впровадження політики національної безпеки тощо.

3. *Розробка національної стратегії та застосування складових влади.* Мета – подальший розвиток розуміння слухачами загальних правил застосування різних складових влади, вивчення її дипломатичних, політичних, інформаційних, соціокультурних, військових та економічних елементів та аналіз їх впливу на національну безпеку Канади.

4. *Операції в умовах різних середовищ.* Мета – розвиток здатності слухачів застосовувати комплексні підходи при плануванні та проведенні операцій в умовах сучасних та майбутніх середовищ оборони та безпеки з метою отримання певних стратегічних ефектів.

5. *Комунікативні навички та аналітичне мислення.* Мета – розвиток у слухачів здатності досліджувати, критично мислити, застосовувати методи вирішення проблем та ефективно спілкуватися із зовнішньою аудиторією.

Наприкінці зазначимо, що велика кількість офіцерів проходять підготовку на оперативному та стратегічному рівнях у військових навчальних закладах США.

Висновки. В цілому, існуюча в ЗС Канади система підготовки офіцерських кадрів забезпечує якісне навчання особового складу, отримання ними глибоких теоретичних знань, міцних практичних навичок і досвіду роботи з підлеглими, виявлення і просування по службі на ранніх етапах підготовки найбільш здібних військовослужбовців. За оцінкою експертів, представники різних категорій офіцерського корпусу мають високі ділові та професійні якості, що забезпечується багатоступінчастою системою військово-професійної освіти офіцерів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Толлок, І.В. Особливості підготовки військових фахівців тактичного рівня у ВВНЗ США та окремих країн НАТО / І.В. Толлок, Ю.М. Супрунов // Військова освіта. – 2018. – № 1 (37) – С. 259-271.

2. Владимірова, С. Исследования в области совершенствования профессионализма личного состава вооруженных сил США / С. Владимірова, А. Стрелецкий // Зарубежное военное обозрение. – 2006. – № 5. – С. 15-19.

3. Приходько, Ю.І. Підготовка військових фахівців у провідних країнах світу: основоположні засади та тенденції / Ю.І. Приходько // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2017. – № 3 (67). – С. 285-299.

4. Богунов, С.О. Основи організації та функціонування системи військової освіти Великобританії – аналітичний огляд / С.О. Богунов, Ю.О. Черних, О.Б. Черних // Військова освіта. – 2017.- № 2 (36). – С. 234-245.

5. Лазукин, В. Подготовка офицерских кадров в ВС ФРГ / В. Лазукин // Зарубежное военное обозрение. – 2008. – № 2. – С. 26-30.

6. Колесов, П. Сен-Сирская специальная военная школа вооруженных сил Франции / П. Колесов, А. Стрелецкий // Зарубежное военное обозрение. – 2006. – № 6. – С. 26-32.

7. Черних, Ю.О. Основи організації та функціонування системи військової освіти Франції – аналітичний огляд /Ю.О. Черних, О.Б. Черних //Зб. наук. праць ВІКНУ ім. Т. Шевченка. – 2017. – Вип. № 56. – С. 249-257.

8. Черних, Ю.О. Система підготовки офіцерських кадрів у збройних силах республіки Болгарія /Ю.О. Черних, О.Б. Черних //Зб. наук. праць ВІКНУ ім. Т. Шевченка. – 2018. – Вип. № 59. – С. 204-215.

9. Черних, О.Б. Аналіз сучасного стану системи військової освіти республіки Польща: досвід для України /О.Б. Черних, О.О. Мітягін, Ю.О. Черних //Військова освіта.– 2017. – № 1 (35). – С. 200-208.

10. Мітягін, О.О. Система підготовки військових фахівців у збройних силах країн Балтії: досвід для України» // О.О. Мітягін, О.Б. Черних, Ю.О. Черних //Науковий вісник інноваційних технологій. – 2018. – № 1(17). – С. 49-61.

11. Богунов, С.О. Організація підготовки офіцерів для збройних сил республіки Литва /С.О. Богунов, Ю.О. Черних, О.Б. Черних //Військова освіта. – 2018. – № 1 (37). – С. 272-285.

12. Вооруженные силы Канады. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://ru.wikipedia.org/wiki/ Вооружённые силы Канады](https://ru.wikipedia.org/wiki/Вооружённые_силы_Канады).

13. Professional military training. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rmc-cmr.ca/en/registrars-office/professional-military-training>.

14. Royal Military College of Canada. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https:// www.rmc.ca/index-eng.asp](https://www.rmc.ca/index-eng.asp).

15. Royal Military College Saint-Jean. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cmrsjrmcsj.forces.-gc.ca>.

16. Canadian Forces College. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cfc.forces.gc.ca/221-eng.html>.

17. Programs at the Canadian Forces College. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cfc.forces.gc.ca/248-eng.html>.

REFERENCES:

1. Tolok, I.V., Suprunov Yu.M. (2018). Osoblyvosti pidhotovky viyskovykh fakhivtsiv taktychnoho rivnya u VVNZ SSHA ta okremykh krayin NATO [Peculiarities of training of tactical-level military specialists]. Military education, 1 (37), 259-271. (in Ukrainian).

2. Vladimirova, S., Streletskiy, A. (2006). Issledovaniya v oblasti sovershenstvovaniya professionalizma lichnogo sostava vooruzhennykh sil SSHA [Studies in the field of improving the professionalism of the personnel of the US armed forces]. Foreign military review, 5, 15-19. (in Russian).

3. Prykhodko, Yu.I., (2017). Pidhotovka viyskovykh fakhivtsiv u providnykh krayinakh svitu: osnovopolozhni zasady ta tendentsiyi [Training of military specialists in leading countries of the world: fundamental principles and trends]. Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies, 3 (67), 285-299. (in Ukrainian).

4. Богунов, С.О. Основи організації та функціонування системи військової освіти Великобританії – аналітичний огляд /С.О. Богунов, Ю.О. Черних, О.Б. Черних //Військова освіта. – 2017.- № 2 (36). – С. 234-245.

5. Lazukin, V. (2008). Podgotovka ofiterskikh kadrov v VS FRG [Training of officer cadres in the Armed Forces of the FRG]. Foreign military review, 2, 26-30. (in Russian).

6. Kolesov, P., Streletskii, A. (2006). Sen-Sirskaya spetsial'naya voyennaya shkola vooruzhennykh sil Frantsii [Saint-Sire Special Military School of the French Armed Forces]. Foreign military review, 6, 26-32. (in Russian).

7. Chernykh, Yu.O., Chernykh, O.B., (2017). Osnovy orhanizatsiyi ta funktsionuvannya systemy viyskovoyi osvity Frantsiyi – analitychnyy ohlyad [Basics of organization and functioning of the French military education system - analytical review]. Zb. nauk. prats VIKNU im. T. Shevchenka, 56, 249-257. (in Ukrainian).

8. Chernykh, Yu.O., Chernykh, O.B., (2018). Systema pidhotovky ofiterskykh kadriv u zbroynykh sylakh respubliky Bolhariya [Officer training system in the armed forces of the republic of Bulgaria]. Zb. nauk. prats VIKNU im. T. Shevchenka, 59, 204-215. (in Ukrainian).

9. Chernykh, O.B., Mityahin, O.O., Chernykh, Yu.O., (2017). Analiz suchasnoho stanu systemy viyskovoyi osvity respubliky Polshcha: dosvid dlya Ukrayiny [The current state analysis of the military education system of the republic of Poland: experience for Ukraine]. Military education, 1 (35), 200-208. (in Ukrainian).

10. Mityahin, O.O., Chernykh, O.B., Chernykh, Yu.O. (2018). Systema pidhotovky viyskovykh fakhivtsiv u zbroynykh sylakh krayin Baltiyi: dosvid dlya Ukrayiny [Educational system for military

specialists in the armed forces of the Baltic countries: experience for Ukraine]. Scientific Bulletin of innovative technologies, 1(17), 49-61. (in Ukrainian).

11. Bohunov, S.O., Chernykh, Yu.O., Chernykh, O.B. (2018). Orhanizatsiya podhotovky ofitseriv dlya zbroynykh syl respubliky Lytva [Organisation of officer training for the armed forces of the republic of Lithuania]. Military education, 1 (37), 272-285. (in Ukrainian).

12. Vooruzhennyye sily Kanady. [Armed forces of Canada]. Available at: https://ru.wikipedia.org/wiki/Вооружённые_силы_Канады. (in Russian).

13. Professional military training. Available at: <https://www.rmc-cmr.ca/en/registrars-office/-professional-military-training>.

14. Royal Military College of Canada. Available at: <https://www.rmc.ca/index-eng.asp>.

15. Royal Military College Saint-Jean. Available at: <https://www.cmrsjrmcsj.forces.gc.ca>.

16. Canadian Forces College. Available at: <https://www.cfc.forces.gc.ca/221-eng.html>.

17. Programs at the Canadian Forces College. Available at: <https://www.cfc.forces.gc.ca/eng.html>.

Ph.D.Chernykh J, Chernykh O.

OFFICERS' TRAINING IN THE ARMED FORCES OF CANADA

Analysis of the foreign experience of the organisation and reformation of the armed forces in other countries, with the respective systems of military education being an integral part, reveals the specific national aspect of such activities in each country. In the meantime, there are some general methodological approaches used in military pedagogic practice across different countries of the world to be practicably considered and applied.

The article examines the experience of officers' training for the armed forces of the Canada. The article provides information on the existing network of military educational institutions for the officer training of tactical, operational and strategic levels of military command. The terms of officers' training on tactical, operational and strategic levels have been defined. The analysis of the content of officer training for different armed services of the armed forces and different levels of military administration has been conducted.

We used the system of the general scientific methods of theoretical and empirical research, in particular, the theoretical-methodological analysis of the problem and the relevant scholarly resources, systematization and generalization of the scientific information pertaining to the essence and content of the set objectives, monitoring of the existing system of military specialists training in the Armed Forces of the Canada, scientific generalisation, the general scientific methods of logical and comparative analysis, systems approach, peer review, analysis and interpretation of the obtained theoretical and empirical data.

An analysis of the concept, structure, goals, content and technologies of officers' training in the armed forces of the Canada shows that the military education system reflects the current stage of development of the armed forces, as well as the national cultural specificity of the country. Education and training of officers is carried out on the basis of national cultural and military traditions, taking into account the mentality of the Canada people. The main direction of officers' training is their fundamental military and professional training in both the military and civilian fields.

The content of the officers' training is based on two military education levels. Each level of military education ends with a certain level of qualification. It is possible to distinguish the general tendencies of development of the Canadian military school: improvement of the quality of applicants' selection, individualization of training of cadets and trainees, stabilization of their number at the present level; further informatization of the educational process, introduction of multimedia learning tools.

Keywords: military education system in Canada, officer training, training content.